

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyiltárban minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5
negyedévre 2.50 korona.

Egyes szám ára 10 fill.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
3 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
Hszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések tértérlet szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

Junius 4. igazolása.

— nov. 20.

Tisza István gróf tegnapelőtt, hétfőn újabb hatalmas beszédben világította meg aradi választói előtt politikáját. Beszéde egy igazi államférfiúnak igazi megnyilatkozása volt. Különösen rendkívüli hatása és jelentősége volt a beszéd ama részének, amely a nemzetközi politika bonyodalmaival, veszedelmeivel és hirtelen fordulataival világította meg és ennek a megvilágításában mutatta be a junius 4-i történelmi tettet.

Aradi nyílt levele óta nem egyszer volt alkalmunk Tisza Istvánnak megvilágítani junius negyedikének lélektani és politikai rugóit, eljárásának szükségességét és elkerülhetetlen voltát annak a hárszabályok holt betűibe, de nem a parlamentáris élet szellemébe ütköző természetét. Aradi beszédében azonban a megvilágításnak és megértésnek e munkája mindennél jobban sikerült. A ki az aradi fejtegetések után is alkotmányselemnek fujja fel az elnök és a többség eljárását, annak a feje vagy be van deszkázva, vagy politikai elfogultsága erősebb a politikai belátásánál.

S mikor a külügyi helyzet feszültségéről érkező hírek, a Keleten lefolyt villámgyors nemzettragédia hatása alatt, Tisza István rámutatott, mekkora felelősséget viselne ma a többség, ha tüzzelvassal ki nem csikarja egy renitens kisebbség erőszakos obstrukciójának a körmei közül a véderőjavaslatot, mikor fejtegette, hogy hol állana ma katonai készülség terén az ország, ha a véderőjavaslatot már tíz év előtt tető alá hozhattuk volna: akkor minden jó hazafi lelken kell, hogy villámként átfusson a gondolat, hogy a véderőtörvények parlamenti kiforszírozásért a többséget elismerés, a vezéreket: a miniszterelnököt s a képviselőház elnökét dicsőség s az utókor hálája illeti meg.

A felfogásnak és a politikai gondolkodásnak avval a mélységes komolyságával, amely Tisza István lényétől elválaszthatatlan, erről szólott aradi beszámolójában, hogy „ütött a nagy erőpróbák, a nagy leszámolások ideje, a mikor elveszi jutalmát a béke éveiben folytatott, előrelátó, gondos, szorgalmas, produktív munka és siralmasan lakol az a nép, a mely a

béke áldásos esztendőit meddő szőharcban, meddő torsalkodásokban fecsérte el.”

Tacitus volt csak képes pár szóban ily tömören és megrázó igazsággal írni meg egy nép történetét.

Meddő szőharcokban és meddő torsalkodásokban fecsérte el a magyar nemzet azt a tiz esztendőt, a mely idő alatt, nálunk sokkal kisebb népek, nagy nemzeti céljaik kivívására oly gyönyörűen felkészültek.

Mi obstruáltunk, civakodtunk, névszerinti szavazások unalmába öltük a magyar képviselőház régi tekintélyét és cselekvő erejét, a mikor a szomszédunkban minden kémény kigyuladt, s komoly életérdekeinket veszedelmek környékezik.

Hátha még junius negyedikét sem csinálta volna meg Tisza István? Hogy állanánk ma a világ ítélőszéke előtt? Hogy állhatnánk helyt a nagy erőpróbák, a nagy leszámolások pillanatában? Még csak rá gondolni is szörnyűség!

Mozgalom a közpórház kibővítéséért.

Az ujhelyi közpórház kibővítéséért nagy erővel indult meg az akció. — A kórházi választmány a főispán és alispán előtt. — Csütörtökön küldöttség megy fel a kormányhoz.

— nov. 20.

Már régóta sűrűen hangzik az az óhaj, amelynek már lapunk hasábjain is többször hangot adtunk, hogy messze földön híres Erzsébet-kórházunk kibővítésére szorul. Rég bebizonyosodott tény, hogy amilyen hírneves és méltán elismert nagszerű intézmény az ujhelyi kórház, másrészt épen ennek következtében ugyanilyen nagymértékben látogatott is és ez a rendkívüli látogatottság aztán azt idézi elő, hogy a kórház befogadó képessége az igényekhez képest nagyon csekély; a közpórház aránylag annyira szűk, hogy a könnyebb betegeket nap-nap után nagy számban kell elutasítani s csak súlyos betegeket vehetnek fel. Már többször történtek kezdeményező lépések ennek a bajnak megszüntetésére, most pedig, amidőn az országos betegápolási adó felemeltetett s a kormány ugy diszponált, hogy ezzel kapcsolatosan mintegy három millió koronát a kórházügy fellendítésére szán, most ebből az alkalomból az ujhelyi közpórházi választmány nagy erővel és a siker reményében indította meg az

akciót az Erzsébet-kórház kibővítésére.

Az első lépés az volt, hogy hétfőn, a hó 18-án a választmány több tagja Miklóssy István főesperes, választmányi elnök vezetésével Meczner Gyula főispánnal tiszteltet.

A főispán előtt Miklóssy István hosszabb beszédben kifejtette a kibővítés szükségét. Kiemelte, hogy milyen küzdelembe került az ujhelyi közpórház felépítése, hogy milyen gyönyörűen teljesíti ez az intézmény áldásos hivatását a szenvedő emberiséggel szemben, amire Zemplénvármegye valóban büszke lehet; ámde másfelől amilyen fényesen sikerült ez intézmény megalkotása és berendezése, ép annyira látható volt már kezdetben, hogy a meglevő keretek között hivatását csak rövid ideig töltheti be teljesen megfelelő módon. Abban az időben a vármegye nem rendelkezett a kellő anyagi erővel s így történt, hogy a kórház szűknek bizonyult s ma már ott tartunk, hogy a jelentkező betegeknek egy igen nagy részét vissza kell utasítani.

Amidőn a választmány most tudomást szerzett arról, hogy a kormány egészen helyesen és bölesen a kórházak szaporítását és bővítését határozta el s erre a célra 3 millió koronát irányozott elő, nyomban arra gondolt, hogy most van itt az ideje a kibővítés megvalósításának.

Ez a kibővítés legegyszerűbben úgy történne, ha a mostani sebészeti osztályt is hozzácsatolnák a belgyógyászati osztályhoz s egy külön sebészeti pavillont építenének mintegy 200,000 korona költséggel. Nagy szüksége lenne ezenkívül a kórháznak arra is, hogy a napról-napra szaporodó tüdőbajosok számára egy külön pavillont építenének, ahol ezek a szegény betegek több és jobb levegőhöz juthatnának.

Szólv tehát arra kéri a bizottság nevében a főispánt, hogy e terv elérésében segítségül jöjjön s támogassa az akciót főleg az által, hogy a választmány küldöttségét a belügyminiszter elé vezesse.

Meczner Gyula főispán szíves szavakban köszönte meg a választmány tagjainak, hogy hozzá elfáradtak, majd kijelentette, hogy jól ismeri s a legnagyobb rokonszenvvel nézi az ügyet, melyről különben már a közigazgatási bizottságban is többször volt szó. Jól tudja, hogy a közpórház milyen közérdekű és fontos funkciót végez Zemplénben s maga is törekedni fog arra, hogy az óhaj, a kibővítés eszméje végre megvalósuljon. A küldöttséget készséggel fogja a miniszterhez, az államtitkárhoz s a közegészségügyi osztály vezetőjéhez elvezetni. Most azonban kéri a bizottságot, hogy kérje meg e tárgyban az alispánt is, mint a vármegye vezértisztviselőjét, hogy a mozgalmat a maga részéről is támogassa.

Erre nyomban meg is hívták Dókus Gyula alispánt, ki előtt Miklóssy István szintén tolmácsolta a választmány kérelmét s aki szintén megígérte, hogy az akciót melegen támogatni fogja.

Ezután a bizottság a főispánnal nyomban meg is állapodott a fővárosi ut idejére nézve s e szerint a közpórházi választmány holnap, csütörtökön utazik fel Budapestre, a hol pénteken fog a főispán vezetésével az illetékes helyeken tisztelegni.

A forumról.

Az ipari továbbképző tanfolyam megnyitása. A felsőkereskedelmi iskola Munkácsy-utcai épületében folyt le vasárnap délelőtt annak az ipari továbbképző tanfolyamnak a megnyitása, melyet Hericz Sándor ipartest. elnök és Zöldy Nándor titkár kezdeményezésére szerveztek. A megnyitáson — a nagyszámú iparos közönségén kívül — megjelent Meczner Gyula főispán a kormány, Farkas Andor polgármester a város, Grünbaum Simon a kereskedelmi társulat és a kassai keresk. és iparkamara képviselőiben, Schmidt Lajos rendőrkapitány mint iparhatósági biztos, Márta Miklós az áll. építési hivatal főnöke, Beregszászy István kir. tanfelügyelő, Gyulay Károly polg. isk. igazgató, s a felsőkeresk. iskola tanárok élén Debreceny Áron igazgatóval.

Hericz Sándor ipart. elnök üdvözölte a megjelenteket, köszönetét fejezve ki Meczner Gyula főispánnak a kormány, Farkas Andor polgármesternek pedig a város részéről nyert támogatásért s felkérte Debreceny Áront, hogy nyissa meg a tanfolyamot.

Debreceny igazgató hosszabb beszéd keretében ismertette a továbbképző tanfolyam nagy jelentőségét, üdvös célját, hogy t. i. az iparosok a szakmájukban való továbbképzésén kívül, a szükséges jogi és kereskedelmi ismereteket is elsajátítsák, mely előbbiben (az ipari továbbképzésben) vándorszaktanítóktól nyernek majd felvilágosítást, míg a jogi és kereskedelmi ismereteket a felsőkeresk. iskola tanárai fogják tanítani.

Meczner Gyula főispán szép beszédben buzdította az iparosokat, hogy minél nagyobb számban járjanak az előadásokra s megszerezzék a kellő ismereteket, emeljék a magyar ipar nivóját. Még Farkas Andor polgármester a város nevében biztosította a tanfolyam további anyagi támogatását s azt az óhaját fejezte ki, hogy bár ez a tanfolyam állandóvá válna városunkban. A polgármester beszéde után Hericz Sándor néhány köszönő szóval zárta be az ünnepséget.

Az ujhelyi állami tisztviselők gyűlése. Az ujhelyi állami tisztviselők vasárnap délután a törvényszéki palotában Eizenman Oszkár pü. igazgató elnökele alatt gyűlést tartottak, melyen a nyugdíjtörvény rájuk vonatkozó része fölött tanácskoztak. Eizenman pü. igazgató ismertette a nyugdíjtörvény javaslat méltányos és kedvező intézkedéseit s javasolta, hogy az ujhelyi állami hivatalnokok, — az ország többi városának példájára — szintén tegyenek előterjesztést a kor-

Őszi cipő divat újdonságok

FÖLDES FERENCZ CIPŐÁRUHÁZA

Sátoraljaujhely, Fő-tér.

mánynak a nyugdíjtörvény sürgős tárgyalatása és életbeléptetése iránt. A gyűlés — néhány felszólalás után — elfogadta Eiszenman javaslatát s annak értelmében előterjesztést tesz a kormánynak a nyugdíjtörvénynek még lehetőleg ez évben való letárgyalása és életbeléptetése iránt. A tisztviselők ezzel egyszersmind dokumentálják a nyugdíjtörvényjavaslat helyes és reájuk nézve is teljesen elégtető intézkedéseit.

Hangverseny

és theazsur a Kazinczy-Körben

A szombati fényes estély.

— nov. 20.

A Kazinczy-Kör méltán és megérdemelten, nemcsak sablonosan „agilisnek” nevezett vezetősége még nála is szokatlanul lázas tevékenységet fejtett ki a szombat esti hangverseny és az egészen újdonság jellegével bíró theazsur előkészítése és rendezése körül, de el is vette a jutalmát. Olyan sikert aratott, amelyből egyik-másik vidéki kulturegyesület vezetősége hónapokig is vígan eléldegélné. A Kazinczy-Kör vezetőségének legnagyobb dicsérete és dícsősége azonban, hogy az ilyen sikerek után nem pihen el babérait, hanem ezek csak még jobban fokozzák, sokszorozzák ambícióját, törekvését új sikerek után.

A szombati estély megmutatta, hogy nálunk is sikerülnie kell annak, ami igazán alaposan elő van készítve; s a mi közönségünk is megbecsüli azt, ami igazán értékes, élvezetes és az ő kedvére való.

Szombaton, ha szabad az elkopott és némileg nagyzó kifejezéssel élnünk, a vármegyeháza nagytermében szorongott *tout — Ujhely*. A szó igazi értelmében szorongott, mert a nagyterem zsufolóságig megtelt s bizony a kissé később jövő hölgyek is csak nagy ügygyel-bajjal tudtak egy talpalattnyi helyet hódítani.

Nagy és elegáns közönség előtt nyitotta meg a műsort az eperjesi cs. és kir. 5. gyalogezred zenekara. A közönség tapssal fogadta Hoffmann karmestert, akit a Kazinczy-Körnek korábbi estélyéről ismer már s aki bravurosán dirigálta el Mendelsohn Ruy Blas-át.

A tetszészaj csillapultával Moyzes Miklósné, egy eperjesi urhölgy lépett a pódiumra, aki a Bajazzók Madár dalát, a Parasztszületéstől pedig Santuzza románéát énekelte a műkedvelői nivót magasan túlhaladó öntudatos énekművészettel. Igen nagy sikere volt.

Ezután Ferbstein Károly dr. játszotta zongorán Beethoven egyik gyönyörű koncertdarabját katonazenekar kíséretével. Ferbstein dr. nagytehetségű és nagykézsültségű zongoraművészként mutatkozott be, akiről, akik nem tudják, bizonyára csodálkozással veszik tudomásul, hogy főfoglalkozására nézve: eperjesi ügyvéd s csak szabad óráiban hódol a zeneművészetnek.

A következő szám Beethoven egyik szonátája volt, melyet hegedűn Hoffmann karmester, zongorán pedig Herz Ottó adott elő nagy precizitással s a közönségnek kiváló élvezetet nyújtva. Majd ismét Moyzes Miklósné énekelt néhány dalt s ezekkel is sok tapsot aratott. Hoffmann karmester hegedűszólója volt a következő szám s egyúttal az estnek egyik legnagyobb hatást keltett pontja. Végül ismét a teljes zenekar adott elő két igen finom zenedarabot, melyek közül különösen Köhnel Északi bölcsődala oly viharos tetszést váltott ki, hogy meg is kellett ismételnie.

A fényes műsor ezzel véget ért s rövid idő múlva kezdetét vette a theazsur, amelynek sikere semmiben sem

maradt el a hangversenyétől. A megjelent közönségnek tulnyomó nagyrésze ottmaradt a zsuron ugyancsak volt kelete a párolgó theának, melyet mindenféle hozzávaló jökkel, sonkával, theasütéményekkel együtt Ujhely bájos hölgyei kínálgattak. Csakhamar a legkellemesebb és legősintébb vidámság, jókedv fejlődött ki a katonabanda játéka mellett s tartott a késő éjjeli órákig, éjjelen is jóval túl.

A szombati hangverseny és theazsur a résztvevő közönségnek kellemes, el nem mosódó emlékében marad s utána általános volt az óhaj, hogy a Kör vezetősége ezt a pompás mulatságot mielőbb ismétlje meg.

Itélnek az ujhelyi polgárbírák.

Esküdtszéki főtárgyalások.

— nov. 20.

Hétfőn kezdette meg az ujhelyi esküdtbírószék azoknak a főbenjáró bűnügyeknek tárgyalását, melyeket legutóbbi számunkban ismertettünk. Ezúttal a szokottnál több eset gyűlt össze, úgy, hogy az őszi ciklus esküdtjeinek ugyancsak kijut az ítélekezésből. Három ügyet intézett el eddig már az esküdtszék s még holnap és holnapután is újabb és az eddiginél is súlyosabb bűntények kerülnek az esküdtel elé.

Az eddigi tárgyalásokról a következő tudósításunk számol be:

A nagymihályi dráma.

A hétfőn letárgyalott bűnügy alapjában egyszerű eset volt: egy züllött, iszákos férjnek civódás közben felesége ellen intézett véres merénylete. Érdekessé tette azonban a vádlott védekezése, mely kisvárosi pletykafészek nyomoruságos viszonyait domborította ki nagyon plasztikusan.

A merénylő férj, Csuli Mihály azt akarta elhíttetni a bírósággal, hogy ő jogosan féltékenykedett feleségére, aki, — szerinte, — Klonfár Alajos nagymihályi aljárásbíróval folytatott viszonyt. Részben ezért, részben pedig amiatt volt feleségével folytonos civódásban, mert felesége arra akarta őt rávenni, hogy „Bereznay János kir. járásbíróval végezzen,” ezt pedig ő nem akarta megtenni.

Már most ismeretes az a torzalkodás, mely Bereznay János és Klonfár Alajos bírák között Nagymihályban hosszú ideje folyik s melynek egyik legújabb mozzanatáról éppen mai lapunk más helyén tudósítjuk az olvasót. Csuli, a vádlott, mint minden nagyvilági ember, ismerte ezt a torzalkodást, továbbá hallott egy s más pletykákról, melyeket Klonfár aljárásbíróval terjesztettek s mindezekből aztán letartóztatása után megkonstruálta a maga hamis védekezését, amelyet ugyan a főtárgyalás adatai teljesen megegyeztek, de amely mégis érdekes háttérrel adott a különben egyszerű esetnek.

A főtárgyaláson Wielland Lajos táblabíró elnökölt, szavazóbírák Görömbey Balázs és Lábos Béla voltak. A vádat Olchváry Dezső kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. Székely Albert ügyvéd helyetteseként dr. K. Nagy József látta el. Esküdtökül kisorsoltattak: Spitz Hermann, Majoros Gyula, Milacsék János, Danciskó István, Kristóff Károly, Spiró Mór, Kozma Andor, Elek István, Barati Sámuel, Reismann József, Gödör Sándor és dr. Szrecsányi Béla.

A főtárgyaláson Csuli Mihály

fenntartotta a vizsgálóbíró előtt hangoztatott védekezését, hogy t. i. felesége kihágós volt s ő joggal féltékenykedett reá, különösen Klonfár Alajos aljárásbíró miatt. Továbbá azt állította, hogy június 29-én, amikor a merényletet elkövette ittas volt s a veszekedés, majd dulakodás hevében öntudatlanul sűtötte el revolverét.

A kihallgatott nagy sereg tanu azt igazolta, hogy Csuli dologkerülő s haszontalan ember volt és ezért volt a perpatvar családjában mindennapos, a féltékenységi história csak az ő kieszelése. Ami Klonfár Alajost illeti, reá nézve a tanuk azt bizonyították, hogy Csulinét alig is ismerte és teljesen alaptalan az ellene felbresztési akart gyanu.

A vádlott javára esett azonban, hogy az ittaságot valamennyire bizonyították a tanuk.

A bizonyítási eljárás után késő délután került sor a perbeszédre. Olchváry Dezső kir. ügyész hatásos beszédben mutatott rá a vádlott züllöttségére s kérte elítélését. Dr. K. Nagy József védő igazán szép szavakban igyekezett a vádlott tettét enyhíteni, különösen a vádlott anyósát állította oda a családi boldogtalanság okozójául s költői hasonlatokban gazdag beszédében végül is felmentést kért vagy legalább az erős felindulás kimondását.

Az esküdték főnöke délután 6 óra után hirdette ki a verdiket, melylyel Csuli Mihályt házastársan erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés kísérletében mondotta ki bűnösnek. E verdikt alapján a törvényt alkalmazó bíróság 3 évi fegyházra ítélte a vádlottat, akinek védoje semmiségi panaszt jelentett be a 92. §. nem alkalmazása miatt.

Apagyilkossági ügyben felmentés.

A keddi tárgyaláson az esküdtszék előtt Medve András állott, aki jelenleg katonaeveit szolgálja, szabadlábban van.

A főtárgyalást ezúttal Fornszek Béla kuriai bíró, elnök vezette, szavazóbírák Harsányi Gyula és Emődy László voltak. A közvédat Török Géza kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. Buza Béla látta el.

Az esküdtszék megalakulása után felolvasták a vádiratot, mely szerint Medve András a mult év végén egy napon apját, Medve Ferencet, ki őt megakarta fenyeíteni, botütésekkel oly súlyosan bántalmazta, hogy az 4 nap múlva a szenvedett sérülések következtében meghalt. Az ügyesség ezért a btkv. 306. §-ba ütköző halált okozó súlyos testi sértéssel vádolja a vádlottat, akit tette elkövetése után letartóztattak ugyan, de pár nap múlva kaució ellenében szabadon bocsátották.

A fiatal, szimpatikus kinézésű vádlott elmondotta, hogy apja egész életében összeférhetetlen, házsártos ember volt, aki családjával a legdurvábban bánt, őket minden ok nélkül állandóan bántalmazta. A szerencsétlen eset alkalmával apja ismét, mint rendesen, ok nélkül rátámadt s ütni kezdte őt, mire ő önvédelemből botjával apjára ütött. Ez azonban nem volt súlyos csapás és nem is okozott semmi sérülést, hanem apját az ő elmentállása annyira felizgatta, hogy gutaütést kapott s ennek következtében halt meg 4 nap múlva.

A kihallgatott tanuk, a megöltnek házanépe és ismerősei mind igazolták a vádlott védekezését.

Török Dezső kir. ügyész vádbeszéde után Buza Béla dr. védő kimutatta, hogy a tárgyalás anyaga világosan mutatja, hogy a vádlott apjának halálát nem az a botütés okozta, melyet fia mért rá s ezért teljes felmentést kért.

Az esküdték valóban ki is mondták a „nem bűnös”, mire a bíróság Medve Andrást felmentette.

Még egy felmentés.

A mai főtárgyaláson Wielland Lajos elnöklele alatt a hétfői tanács működött, közzváltó Olchváry Dezső

volt, védő dr. Csaplaky Lipót.

Fiatl, láthatólag degenerált külsejű 15 éves fiú ült a vádlottak padján, Zavislyák Rudolf. A fiu anyja Homonnán volt cseléd, Homonnán élt a fiu is, a közeli Topolyóka községben pedig egy asszonynál ellátásban volt két éves kis testvére, János. Ez évben nagyszombaton a fiu kiment Topolyókára s egy hétig annál a háznál tartózkodott, ahol kis öcsése volt. Egy hét múlva, szombaton, amikor a házbeliek nem voltak otthon, kis öcsését megfojtotta.

Letartóztatása után azzal védekezett, hogy az anyja őt állandóan biztatta, hogy ölje meg a kis gyermeket, hogy ne kelljen azért tartásdíjat fizetniök. Ezt az állítását azonban a vizsgálat nem igazolta.

A szörnyű tett indoka a mai főtárgyaláson is homályban maradt s mindinkább bizonyossá vált, hogy a szellemileg teljesen visszamaradt, erkölcsileg végkép determinált fiu minden érthető indok nélkül követte el a szörnyű tettet.

A rövid bizonyítási eljárás után ezt fejtette ki igen meggyőzően dr. Csaplaky, akinek szép és tartalmas védőbeszéde sokban hozzájárult ahhoz, hogy a verdikt felmentő lett. Az esküdték bűnösnek mondták ki a szándékos emberölésben a vádlottat, de kimondták azt is, hogy értelmi és erkölcsi fejletlensége miatt tette be nem számítható.

A bíróság tehát felmentette a fiatal bűnös, de az ügyész és védő indítványára javító intézetbe internálta.

HIREK.

Két fegyelmi ügy.

Ügyészi indítvány Malonyay Tamás sztrópkói főszolgabíró és Bogyay Béla ujhelyi városi tanácsos fegyelmi ügyében.

— nov. 20.

Bizonyára élénk emlékezetben él még mindkét ügy, amely most végbefejezéséhez közeledik. A közigazgatási bizottság fegyelmi választmányára rövid időn belül dönteni fog Malonyay Tamás sztrópkói főszolgabíró, továbbá Bogyay Béla ujhelyi városi tanácsos ügyében, melyekben Szirmay István dr. vm. t. főügyész vádindítványát a napokban elkészítette.

A sztrópkói eset annak idején nagy port vert fel a lapokban. Malonyay Tamás főszolgabíró a Kaszinóba menet lezavarta a lépcsőn ácsorgó subancokat és bámészködőkat s közben állítólag lelökte a lépcsőről Tavernyanszki András napszámost, aki a fáma szerint ez alkalommal oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy pár nap múlva ennek következtében halt meg. Ezt azonban a hivatalos vizsgálat nem igazolta be, már csak azért sem, mert a megindult bűnügyi eljárás során dr. Gaál Sándor körorvos és dr. Hoffmann Armin járásorvosnak a boncolásnál felvett boncjegyzőkönyvüket az igazságügyi orvosi tanács semmiféle pozitív megállapításra nem használhatta fel.

A büntető ügy ilyen formán megszünt s az eset azután fegyelmi utra terelített, melyben Szirmay István t. főügyész most tett indítványt. A tisztii főügyész indítványa az, hogy dr. Gaál Sándor és dr. Hoffmann Armin 50—50, Malonyay Tamás 100 korona pénzbüntetéssel sújtassanak. Indítványát azzal indokolja a tisztii főügyész, hogy dr. Gaál Sándor és dr. Hoffmann Armin gondatlanul jártak el a boncolásnál és a jegyzőkönyv megszerkesztésénél. Malonyay Tamással szemben felemlíti az indokolás, hogy Malonyaynak semmi oka nem volt a Tavernyanszki András elleni fellépésre, terhére írja, hogy hevesse-

gével országos botrányt idézett fel s ártott a tisztviselői tekintélynek is.

A másik ügy *Bogyay Béla* ujhelyi közigazgatási tanácsos ügye. Mint ismeretes, *Bogyay Béla* ellen *Farkas Andor* polgármester a városi képviselőtestülethez a múlt évben jelentést tett, melyben *Bogyay Bélát* hivatali kötelességeinek elhanyagolásával stb. vádolta meg. A képviselőtestület a polgármester előterjesztése alapján *Bogyay Bélát* állásától felfüggesztette s a vármegye közigazgatási bizottsága elutasítván *Bogyay* felelősségét, a képviselőtestület határozatát jóváhagyta.

Közel egy évig tartó vizsgálat és huzavona után ez ügyben is kész a vármegye főügyészének indítványa, amely azt javasolja, hogy minden számba vehető büntetés nélkül helyezték vissza állásába *Bogyay Béla* városi tanácsost.

— **Személyi hír.** *Meczner Gyula* főispán kedden, 19-én pár napi tartózkodásra a fővárosba utazott.

— **Kazy József — őrnagy.** A királyi Garamveszelei *Kazy József* földművelésügyi államtitkárnak, a sátorlajaujhelyi kerület országgyűlési képviselője, szolgálaton kívüli viszonybeli honvéd századosnak kivételesen és legfelső kegyelemből az őrnagyi címet és jelleget díjmentesen adományozta.

— **A Szabad Liceumból.** Zsufolásig töltötte meg a hallgató közönség vasárnap délután a főgimnázium fizikai előadó termét, hol dr. *Frick József* tanár tartott érdekes és mindvégig élvezetes előadást a hun-magyar történelmi kimagasló alakjai és eseményeiről. Sorra elvonultak a nézők előtt a hatalmas *Attila*, a hun legendák, az *Árpád* királyokhoz fűződő mondanéi képei s a remek képeket az előadó tanár nagyon tanulságos és érdekes magyarázatokkal kísérette. Az előadás végén felhangzó taps és éljenzés fejezte ki különben leginkább a közönségnek az előadás fölött érzett legteljesebb meglepedését és az előadó tanár iránti köszönetét.

— **Halálozás.** *Guttman Sámuel* vendéglőtulajdonos Sátorlajaujhely egyik legrégebbi és köztisztviselőnek álló polgára f. hó 19-én meghalt. — Temetése nagy részvét mellett ma ment végbe. Az elhunytban *Guttman Armin* helybeli állomásfőnök helyettes, édes atyját gyászolja.

— **A szőlészeti szakosztály az idei szüretéről.** A vármegyei gazdasági egyesület szőlészeti szakosztálya 15-én tartotta rendes havi közgyűlést *Thuránszky László* vármegyei főjegyző elnökelete alatt. E gyűlésen a szakosztály megcáfolta a Kecske-méten megjelenő Szőlészeti és Borászati Lap azon kijelentését, hogy a Tokaj-Hegyalján ez idén nem szüret — legfeljebb a papíron szüret — 20—22 fokos mustot. Teljesen hitelt érdemlő hivatalos jelentések alapján konstatálja a szakosztály, hogy az október második felében s november elején szedett s jobb fekvésű szőlőkben igenis termelt 20—22 fokos must, sőt Ófelsege tarczali szőlőjében termelt 23 és 24 fokos must is. A tarczali vincellér iskola igazgatójának hivatalos jelentése a termés mennyiségéről és minőségéről a következőleg szól:

Az idei must cukortartalma a Tokaj-Hegyalján 18—22% között váltakozott. Ott, ahol a szüretet október végén és november elején tartották meg, nem egy esetben 22—24% cukor találtatott az ez idei mustban. Általában mondhatni, hogy ez évben a jó minőségű asztali borok mellett sok helyen zamatos pecsenyebort, sőt nem egy helyen szamorodnit is szürettek a gazdák. A szüret eredménye kataszteri holdanként 10—15 gönci hordó. Az új borok iránt a kereslet nagyon élénk. Az új bor ára gönci hordóként 80—100 korona hordóval együtt. A Tokaj-Hegyalja

ez évi termése 120—140 ezer hektoliter között váltakozik.

Mint érdekes dolgot mutatta be a tarczali vincellériskola igazgatója a Tokaj-Hegyalja legnagyobb szőlőbirtokosának, báró *Waldboth Frigyesnek* jelentését az ez idei szüret eredményéről. Eszerint báró *Waldboth Frigyesnek* tolemai 90 és fél, vámosi 3 és fél, mezőzombori 12, sátorlajaujhelyi 9 holdas szőlőjében, 135 holdon összesen 2496 gönci hordó (327,472 liter) bora termelt, 364 hordóval több mint 1908. évben. Legnagyobb termést adott a Sátorlajaujhely határában fekvő szemszuró, ahol is 9 kataszteri holdon 192 hordó bor termelt. A must cukortartalma a 20 körül változott aszerint, amint korábban vagy későbbben szüretelt.

— **Eljegyzés.** Dr. *Davidovits Izor* fővárosi orvos jegyet váltott dr. *Ligeti József* tb. vm. főorvos és megyei birtokos leányával, *Ligeti Idával*. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A tokaji dráma utolsó akkordja** *Geöcze István*, az egykori daliás huszárkapitány, a tokaji szenzációs dráma érdekes hőse tegnapi délután, hétfőn indult el bűnhődésének utolsó stációjára. Miután a Kuria a sátorlajaujhelyi esküdtbíróóság ítélete ellen benyújtott semmisségi panaszokat elutasította s ezt a napokban kihirdették előtte, tegnapi délután *Geöczét* az ujhelyi törvényszék fogházából Budapestre vitték. A budapesti gyűjtőfogházban fogja kitölteni öt évi büntetésének a vizsgálati fogság leszállásával még hátralevő részét. Körülbelül négy esztendő múlva, mire kikerül, a világ már elfelejtette a tokaji szerelmi drámát, melynek lélektani rejtelme oly intenzíven foglalkoztatta az újságolvasó közönséget s *Geöcze István* egy súlyos betegség és hosszú fogság után ismét új életet kezdhet. Ki tudja, hogy ez a kalandos ember, aki annyi megdöbbentő esemény után s testben is megrokkantva még mindig, a legutóbbi főtárgyaláson is oly páratlan energiát mutatott, micsoda új és érdekes fejezetet kezd meg majd akkor hányatott életének?

— **A tanács és polgármester ur figyelmébe.** Tudvalevőleg a városi színház ugyanis elég gyatra állapotban van, ezidőszent azonban a szokottnál is piszkosabb, elhanyagoltabb külsejű. Most, hogy a szezon előtt állunk, felhívjuk a városi tanács és a polgármester ur figyelmét arra, hogy a rendelkezésre álló pár nap alatt a színházat a lehetőségig okvetlenül hosszakká rendbe, annál is inkább, mert tudunkkal erre a célra most pénz is áll rendelkezésre, — a moztól befolyt bérjövődélem. A színházi bizottság annak idején ugyanis kérte, hogy ezt az összeget majd a színház tatarozására fordítsák; ennek most itt van a legjobb ideje.

— **Pécsi kritika a Kazinezy-kör vendégművésznőjéről.** Miss *Helen Ware*, a Kazinezy-kör e hó 26-i estélyének nagy érdeklődéssel várt vendégművésznője a napokban Pécsen hangversenyezett. Az ottani sajtó a legnagyobb elragadtatással emlékezik meg szerepléséről. Az egyik kritikából közöljük a következő részt:

„... Helen Ware bájos kis szőke amerikai miss. Játék közben lehunyja a szemét és ugalátszik mit sem tud a környezetéről; lelke elsüllyed a hangok árjába és azok szárnyain száll a messzeségbe. Miss *Ware* tökéletes művésznő, akinek káprázatos tudása csak eszköz művészi lelkének szolgálatában. Az ember csak azon bámul, hogy ennyi temperamentum, ennyi szívből jövő érzélem, művészi hűv és erő, hogy fér meg a filigrán alakban. Technikája befejezett. Tónusa szélesen előlő meleg hangáradat, vonóhúzása biztos, véget nem érő. *Bruch* Concertjében stílusának nemességét, színezésének virtuozitását, elgondolásának egységességét bámultuk. *Schumann Ave Mariájá-*

ban tömör tónusa, érzéstelt előadása bilincselte le. A művésznő a kettős és hármas hangokat tökéletes tisztasággal vitonálja, *Kantálénája* hatalmas méretű, zengő, a futamai gyöngyszerűen perognak. *Flagolettjei* ezüstcsengésűek. *Spicattos* és *Stoccattoi* szédületesen gyorsak. Hallottunk egy pár ugratott vonóju *Stoccatto*, amelyek tökéletessége bámulatraméltó...

— **Gazdasági Egyesületi közgyűlés.** A „Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület” f. évi november hó 26-án (kedden) d. e. 10 órakor tartja a vármegyei tanácstermében *Andrássy Sándor* gróf elnökelete alatt őszi közgyűlést, melyre az egyesület t. tagjait ezuton hívja meg az elnökség. A közgyűlés tárgyai: 1. Az elnök, alelnökök, az igazgató-választmány tagjainak és a számvizsgáló-bizottság 2 tagjának választása. 2. A jövő évi költségelirányzat tárgyalása és jóváhagyása. 3. A jövő évi munkaterv megállapítása. 4. Titkár jelentése a f. évben befolyt alapítványi összegekről. 4. Egyéb a választmány által felterjesztett ügyek. A közgyűlést megelőzőleg, 9 órától kezdődőleg igazgató-választmányi ülés lesz, melyen fontosabb folyó ügyek kerülnek tárgyalás alá.

— **A nagymihályi bírák háborúsága.** Lapunkban is többször irtunk már a nagymihályi járásbíróaságon folyó torzsalkodásról, melyben legutóbb a kassai kir. tábla ítéletét ismertettük. Ebben az ügyben most a curia ítéletével érdekes fordulat állott be.

Az úgy tudvalevőleg abban áll, hogy mióta *Klonfár Alajos* dr. albirót a zemplénmegyei Nagymihályra a járásbíróasághoz áthelyezték, állandó volt a torzsalkodás közte és *Bereznay János*, a járásbíróaság vezetője között. Főnöke nem kevesebb, mint negyvenkét főljelentést adott be a pontos és lelkiismeretes tisztviselő ellen, mire ez annyira elkeseredett, hogy négy ízben is kérte áthelyezését, de kérelme mindig süket fültre talált. Kenyértörésre akkor került a sor, a mikor a vezető járásbíró *Klonfár dr. válópörébe* is beavatkozott. Az albiró erre szintén két főljelentéssel felelt s a dolog vége fegyelmi lett. A kassai királyi tábla mint elsőfoku fegyelmi hatóság, az 1812. évi VII. törvényeik kilencedik szakasza alapján, mely elrendeli, hogy a fegyelmi bíróság, ha az igazságszolgáltatás érdekében szükségesnek találja, a fegyelmi vétség megállapítása nélkül is elrendelheti a fegyelmi eljárás szabályainak teljes megtartásával, hogy az ítélt bíró székhelyéről máshová helyeztessék el, ítéletileg kimondta az albiró áthelyezését. A Kuria kisebb fegyelmi tanácsa *Vavrik Béla* elnöklésével szombaton tárgyalta *Klonfár Alajos* dr. fölebbezését, melyet *Halász Lajos* dr. helyettes koronaügyész elutasítani kért. A Kuria, mely ma először foglalkozott az új törvénnyel, mely a kényszeráthelyezésről szól, megváltoztatta a kassai tábla ítéletét s azzal a megokolással hagyta meg *Klonfár dr.-t* eddigi működésének helyén, hogy az a feszült viszony, mely a nagymihályi járásbíróaság bírái között fennáll, nem élesedett ki annyira, hogy abból az igazságszolgáltatásra kár háramlanék.

— **Borzalmas szerencsétlenség.** *Czap János* 13 éves világi fiú egy mély gödörben agyagot vajt, miközben a sok esőzéstől átázott oldalak elváltak és maguk alá temették. Mikor a járőrelek észrevették a föld leomlását és *Czap* nem volt látható, hozzáfogtak a leomlott föld eltakarításához, de mire a fiú napfényre került már halva volt.

— **Eltűnt üzletvezető.** Homonnáról jelentik: A *radványi* hitelszövetkezet üzletvezetője két hét óta eltűnt. Hátrahagyott családjá állítólag mit sem tud róla, a valószínűség azonban amellet szól, hogy *Amerikába* vitorlázott. Egy kiküldött bizottság leltároz most *Radványban* és ennek eredménye fogja megmutatni, vajjon nem

hűtlen kezelés okozta-e a titokzatos eltűnést.

— **Az ujhelyi szocialisták a háboru ellen.** Az ujhelyi szocialdemokrata párt vasárnap tiltakozó népgyűlést tartott, melyen mintegy 200—250-en vettek részt. A hallgatóság nagyrészt a munkások sorraiból került ki. A gyűlés elnökéül *Bettelheim Ernő* drt. választották meg, kinek megnyitó beszéde után a központ kiküldöttje, *Ehrenfeld József* ismertette a háborus helyzetet s tiltakozott az ellen, hogy a monarchia nepeit háboruba kényszerítsék. Ezt a tiltakozást aztán a gyűlés határozati javaslatba foglalta.

— **Halálos végű verekedés.** *Grosz Ignác* vinnai szőlőjében a vincellér és egy másik alkalmazottja összeszólkalkoztak. Az összeszólkalkozásból verekedés lett és a vincellér egy fejze csapást kapott a fejére, mire fegyvert fogott és társát mellbe lötte. Mindkettőt a nagymihályi kórházba szállították, ahol a meglőtt rövid szenvedés után meghalt, míg társa életveszélyes sebével szenved.

— **Talált hulla.** E napokban a topolyáni határban, az ungmegyei *Zsablyán* puszta környékén a Laboro folyó egy hullát vetett fel. A hatóság megállapította, hogy a hulla, *Humenyik György* örmezői lakos holtteste. A hulla teljesen le volt vetkőztetve. A vizsgálat fogja megállapítani, hogy az hogyan került ilyen állapotban télviz idején a Laboroz folyóba.

— **Aprómarha tolvajlások.** Az utóbbi napokban tömegesen érkeznek a rendőrséghez feljelentések, aprómarha lopásokról, melyek csaknem bizonyossá teszik, hogy egy szervezett banda jár éjnek idején házról-házra és megdézsmálja a lakók baromfiállományát. A rendőrség a lehető legszelésebb körben nyomozza a tetteket.

— **A Kephaldollal szerzett tapasztalatok.** Gyógyeszer kincseink sorában nagyszámban találunk mindenfajta készítményeket, a gyakorló orvosok részéről azonban minden nap hallhatók panaszok, hogy a használatos gyógyszerek kellemetlen és káros mellék- és utóhatásokat keltenek. Nagyon fontos tehát az, hogy egy oly szerrel rendelkezünk, amelyről az elsőrangú szakemberek állapították meg, miszerint épenséggel nem okoznak kellemetlen mellékhatásokat, ezen szer a Kephaldoll. Dr. *Grote Otó* Godesber-fürdő főorvosa írja a következőket: A Kephaldollal szerzett tapasztalataink kitűnőek, nem terhelik meg a gyomrot és nem okoz semmiféle kellemetlen mellékhatásokat. Dr. *Gerhauser*, München a következőket írja: Az összes szerek közül, amelyek az utolsó 20 esztendőben állítottak elő, a Kephaldoll tartom a legjobbnak. Ezen készítmény minden tekintetben kitűnő és annak adagolásánál soha a legkisebb káros, vagy kellemetlen mellékhatást sem tapasztaltam. Dr. *Irsay, Felek, Noorden* egyetemi tanárok kórházaiiban és klinikáiban. Dr. *Ludwig Ferdinand* bajor herceg, *Fraser Harris*, *Bartholow Pál* stb. tanárok kórházaiiban a Kephaldollal eszközölt vizsgálatok alapján szerzett tapasztalatok fényesen igazolják, hogy a Kephaldoll egy gyorsan ható, a hasonló irányú készítményeket lényegesen felülmúló gyógyító szer mindennemű fejfájás, zsába, ischias, reomás fájdalmak, ugyszintén influenza, tüdőgyulladás, tifusz, váltóláz, orbánc és más fertőző és hűléses bántalmak esetén. Két tableta bevétele után azonnali javulás áll be és ha ezután óránként veszünk be egyet, rövid idő alatt teljes gyógyulás lép fel. — A Kephaldoll minden gyógyszerárban kapható.

Felelős szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla.**

Helyettes szerkesztő: **Teleky Sándor.**

Laptulajdonos: **Éhler Gyula.**

Miss HELEN WARE

hegedü-művész

fölpép a **Kazinczy-Körben** folyó évi november hó 26-án délután 6 órakor a vármegyeháza nagytermében.

Helyárak : Támlásszék tagoknak 3 kor., nem tagoknak 4 kor. A többi helyek tagoknak 2 kor., nem tagoknak 3 kor. Állóhely tagoknak 1 kor. 50 fill., nem tagoknak 2 kor. 50 fill.

Jegyek előre válthatók Kádár Gyula gyógyszerárban.

18476/1912. polg. szám.

Hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Magyar Cukoripar Részvénytársaság által, szerencsi cukorgyárából Taktaszada község határában fekvő Bolhás tanyáig, illetve Szeles majorig vezetendő gazdasági vasut céljaira Szerencs község határában szükséges földterületekre folytatott kisajátítási ügyben a kártalanítási eljárás lefolytatása végett Szerencs község házához és onnan a helyszínére 1912. évi november hó 27-ik napjának és esetleg következő napjainak mindenkor délelőtt 10 órájára tárgyalási határnapot tűzött, amelyre a távollévő és ismeretlen helyen tartózkodó telekkönyvi érdekelteket azzal az értesítéssel idézi meg, hogy részükre gondnokul, hivatalból dr. Vitányi Miklós szerencsi lakos, ügyvéd nevezetett ki és a tárgyalási határnapokról való netaláni elmaradásuk a kártalanítás feletti érdemleges határozat meghozatalát nem fogja megátolni.

Kelt Sátoraljaujhelyben, a kir. törvényszéknek 1912. évi november hó 2-ik napján tartott üléséből.

Dr. Nagy Béla sk.,
kir. törvényszéki bíró.

Wieland, sk.,
elnök.

Eladó alma.

Arany renett, kormos, parmen, Kálvin, Jonathán, pogácsa és más legkiválóbb faj, kézzel szedett alma kapható

Meczner Gyulánénál

Sátoraljaujhelyben.

A világitási technika csodája!

Czél szerű, olcsó és szép!

Petroleum izzófényű, minden lámpára csavarrható 100 gyertyafényű, darabonként 8 kor. bérmentve, minden postaállomásra szállítva. Különlegességek petroleumfűzőkben, szeszfűzőkben, petroleumkályhákban, szeszlámpákban, folyékony gázepekben kastélyok számára. — Új találmány! Kérjen ingyenes árjegyzéket és ismertetést!

FALUDI HENRIK és TÁRSA
Budapest, V., Greshampalota.

Fagyos testrészek és fagydagánatok

gyökeres gyógyítására a legbiztosabb gyógyszer a

„Szt.-Antal“ fagykenőcs

mely néhány bekenés után már gyökeresen gyógyítja a fagyásokozta dagánatot és fájdalmakat.

Egy tégely ára 1 korona.

Valódi Chinai Thea

Melange és Meriacotta keverék, kiválóan finom, aromikus zamatos thea.

Egy bádog dobozzal . . . 40 fillér.

Kimérve, egy dekagramm 30 fillér.

Kapható:

a „Szt.-Antal“ gyógyszerárban

Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér

Tantal

Lámpa

LEGTARTÓSABB

huzott drótszálalás lámpa

Magyar

SIEMENS - SCHUCKERT - MŰVEK

Budapest, VI., Teréz-körút 36.

Makulatura

papírok

olcsó áron

kaphatók

kiadóhivatalunkban

CZIMBALOM-RATKÁR.

SGHUNDA-féle szab. hirneves

— CZIMBALMOK —

állandó bizományi raktára

Sátoraljaujhely, Rákóczi-utca 24. sz. alatt.

— Igen kedvező részletfizetési módzatok. —